

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่เทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งทางด้านอุตสาหกรรมและบริการ ทำให้ตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานในระดับพื้นฐานที่มีทักษะวิชาชีพในอัตราที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มคุณภาพในการผลิตการแข่งขันกับต่างประเทศ ในยุคของการเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลกระทบต่อสภาพของแรงงาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดอาชีวศึกษาของประเทศที่ต้องมีการพัฒนา รูปแบบ และวิธีการให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนในระดับกลางให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ มีประสบการณ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง (สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี, 2541, หน้า 3) การจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพจะประสบความสำเร็จต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน เช่น ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยครู ปัจจัย-นักเรียน ปัจจัยสถานประกอบการ หรืออื่น ๆ การจัดอาชีวศึกษานั้น มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ฯลฯ ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีการผลิตกำลังคนตามสาขาอาชีพที่แตกต่างกันออกไป (อรุณแก้ว ลิขธรรมชโย, 2541, หน้า 1)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นองค์กรที่มุ่งมั่นในการบริหารจัดการการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมสถานศึกษาขึ้นเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ให้เป็นศูนย์แห่งความสามัคคีที่ ที่จะเกื้อกูลทรัพยากรต่อกัน ให้เกิดความแข็งแกร่ง ในทุกสาขาวิชาชีพ เพื่อสร้างคุณภาพในการผลิตกำลังคน ตั้งแต่ระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความต้องการของตลาดแรงงาน และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549, หน้า 2) ในการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมของประเทศและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา และที่สำคัญสนองความต้องการของสถานประกอบการ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้ดำเนินการปฏิรูปการอาชีวศึกษาไปสู่ความสำเร็จโดยยึดแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรของสถานศึกษากับความต้องการของบุคคลในชุมชนหรือสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ

เทคโนโลยี ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเน้นการปฏิบัติจริงและปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

2) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และพัฒนาการทั้งด้านทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต ร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้เรียน ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติรวมทั้งมีการเชื่อมโยงและประยุกต์สู่การปฏิบัติจริง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในการเทียบโอนประสบการณ์ของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานประกอบการกับประสบการณ์การเรียนการสอน ในสถานศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่สนใจศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ ควบคู่กับการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน 3) คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา คุณลักษณะสำคัญของ ผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษาจะต้องเป็นที่ยอมรับขององค์กร ซึ่งเป็นผู้ใช้บริการผลผลิตของ สถานศึกษา ซึ่งจะมีทั้งหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน คุณลักษณะสำคัญซึ่งเป็นที่ยอมรับของ สังคมโดยทั่วไป 3 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ประการที่สอง เป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ประการที่สาม เป็นคนที่สามารถปรับตัวเข้ากับชุมชนหรือ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ โดยเฉพาะความเก่งนั้น จะมีทักษะความชำนาญตามมาตรฐานวิชาชีพ (Vocational Standard) ของหลักสูตรและสอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ (Occupation Standard) ที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549, หน้า 8)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 กำหนดเป้าหมายไว้ว่า “มีกำลังคน ด้านอาชีวศึกษาระดับต่าง ๆ ที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ มีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานในรูปแบบและ วิธีการที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุนจัดการศึกษาในระดับที่เอกชนมีศักยภาพ” โดยมีกรอบการดำเนินงาน คือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อพัฒนากำลังคนทุกระดับในภาคการผลิตต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ยกระดับความรู้ ความสามารถในทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน ต้องการพัฒนาศักยภาพ มนุษย์สำหรับภาคอุตสาหกรรมให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีจิตสำนึก ผู้ประกอบการมีความสามารถ ในการเรียนรู้ มีทักษะในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสาขาใหม่ ที่สอดคล้องกับความต้องการ ของภาคธุรกิจ รัฐบาลจะจัดให้มีการฝึกอบรมฝีมือแรงงานที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยตั้งเป้าหมายว่าแรงงานทุกคน ต้องได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง รัฐบาล จะรณรงค์ให้ผู้จ้างเข้าใจถึงประโยชน์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีสิทธิประโยชน์ทางภาษี เป็นแรงจูงใจ แต่ในการผลิตกำลังคนยังพบปัญหา ดังนี้ 1) ขาดกำลังคนที่สามารถปฏิบัติงาน ได้ตรงตามลักษณะงาน 2) การเรียนการสอน ความไม่ทันสมัยของหลักสูตร 3) ไม่มีการจัด การเรียนการสอนในบางสาขาที่ต้องการ 4) ครู อาจารย์ ขาดประสบการณ์การเรียนรู้และฝึกงาน ในสถานประกอบการ 5) วิทยากร พี่เลี้ยงขาดทักษะในการสอน ถ่ายทอดงาน 6) อัตราการลาออก

ของพนักงานใหม่สูง เพราะค่านึงถึงค่าตอบแทนมากกว่างาน 7) ไม่กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ไม่มีการตั้งปัญหาหรือข้อสงสัย 8) ผู้จบใหม่มีความคาดหวังที่จะได้รับตำแหน่งดี เงินเดือนสูง ทั้งที่ยังไม่มีประสบการณ์ 9) สถาบันการศึกษาผลิตกำลังคนไม่ทัน ไม่ตรงตามความต้องการใช้ และการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549, หน้า 10-13)

ความเจริญก้าวหน้าของการอาชีวศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะและเจตคติที่ดีต่ออาชีพ บุคลากรที่มีปัญหาทุกวันนี้ คือผู้สำเร็จการศึกษาไม่มีคุณภาพ ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และมีผู้สำเร็จการศึกษามากเกินความต้องการ ยกที่จะควบคุมปริมาณและคุณภาพ เรื่องนี้ กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา “ได้เน้นนโยบายว่า สำหรับสถาบันวิทยาลัยของรัฐ จะมุ่งเน้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษามากกว่าจะขยายจัดตั้ง วิทยาลัยใหม่” (กรมอาชีวศึกษา กองแผนงาน, 2530, หน้า 40) ปัญหาเรื่องคุณภาพจึงเป็นปัญหา ที่สำคัญ น่าสนใจ น่าศึกษาและติดตามเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพราะเมื่อผู้สำเร็จการศึกษา ไม่มีคุณภาพจะทำให้ปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาปฏิบัติงาน การว่างงาน ประสิทธิภาพ นวัตกรรมสวัสดิ (2531, หน้า 12) กล่าวว่า สังคมทั่วไป ยังมองการอาชีวศึกษา มีคุณภาพยังไม่ได้มาตรฐาน ควรปรับปรุง ให้มีคุณภาพสูง จะทำให้สังคม ชีวิตความเป็นอยู่มีคุณค่าและการพัฒนาคุณภาพนี้ บรรจง ชุตกุลชาติ (2530, หน้า 26) กล่าวว่า “การพัฒนาคุณภาพ คือ การพัฒนาการทำงานนั่นเอง การพัฒนาการทำงานนั้น หลักสูตรจะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับภาวะตลาดแรงงานด้วย”

นอกจากนี้งานวิจัยของวิจิตรา สักดาเพชรศิริ (2544, หน้า 54, 55) ศึกษาความต้องการ คุณลักษณะแรงงานของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง พบว่าในการพัฒนาองค์การ กลจักร ที่สำคัญในการพัฒนา คือ บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้น คุณสมบัติของพนักงานผู้รับผิดชอบหรือ ปฏิบัติงานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าบุคลากรมีคุณภาพก็จะส่งผลให้ประสิทธิภาพของ การทำงานดีไปด้วย คุณสมบัติเหล่านี้ ได้แก่ ระดับการศึกษา ซึ่งแสดงถึงระดับความรู้ ความสามารถ ของบุคลากร และคุณสมบัติเฉพาะตัว ซึ่งได้แก่ ความซื่อสัตย์ในการทำงาน การมีเจตคติที่ดีต่องาน มีความกระตือรือร้นและพยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถ การเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงาน มีความยืดหยุ่นและสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาในงานได้อย่างถูกต้อง มีความสุขุม รอบคอบในการทำงาน และเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ทำงานได้ดี โดยผู้บริหารหรือหัวหน้างาน ไม่ต้องควบคุมหรือตรวจตรา ผู้ที่มีคุณสมบัติเหล่านี้จะเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ ทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นสถานประกอบการของรัฐ หรือของเอกชน จึงส่งผลให้มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตนักศึกษาเพื่อสนองตอบต่อบริษัท ของห้างโรบินสัน ดีพาร์ทเมนต์สโตร์ มีสาระ 1) อาจารย์ผู้สอนควรได้มีโอกาสเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลง ของตลาดแรงงานและติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาอย่างใกล้ชิด 2) หลักสูตรของโรงเรียน

น่าจะพัฒนาทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติรวมทั้งจัดกิจกรรมที่ปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียน นักศึกษามากกว่านี้ 3) สถานศึกษาควรแสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชนให้มากขึ้น เพื่อจะได้สามารถ สร้างประสบการณ์ประกอบการสอนแก่นักเรียนให้ดีขึ้น” ประกอบกับผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหาร สถานประกอบการ ถึงคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ภาควิชาบริหารธุรกิจ ในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ บริษัท สยามเดิน โช้ แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด (เบญจวรรณ สุวรรณศรี, สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2549) เจ้าหน้าที่อาวุโส แผนกทรัพยากรมนุษย์ ได้กล่าวว่า “นักศึกษาควรฝึกทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะ โปรแกรมพื้นฐาน Microsoft Office ให้คล่อง และควรเรียนรู้ในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นให้ได้” และจากการสัมภาษณ์ บริษัท เคียวโค อุตสาหกรรม (ประเทศไทย) จำกัด (พรพรรณ สร้อยทอง, สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2549) หัวหน้าฝ่ายบุคคล ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาว่า “นักศึกษามีความรู้ความสามารถ ในการใช้คอมพิวเตอร์ ได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะ โปรแกรมพื้นฐาน Microsoft Office และ Internet สามารถสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 1 ภาษา โดยเน้นภาษาอังกฤษ หรือภาษาญี่ปุ่น เน้นในการพัฒนาบุคลิกภาพให้ดูดีอยู่เสมอ มีความมั่นใจในตนเอง มีความละเอียดรอบคอบ มนุษย์สัมพันธ์ดี รับแรงกดดันได้ทุกสภาวะ นอกจากนี้ควรส่งเสริมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดการ อุตสาหกรรมให้มากขึ้น เช่น ความรู้เกี่ยวกับระบบคุณภาพ ISO/TS, KPIS, BSC, QCC และ 5 ส. เป็นต้น” ส่วนบริษัท (มหาชน) จำกัด ไอที ซิตี (บังอร อุดมแก้ว, สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2549) เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล แนะนำว่า “นักศึกษามีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ มีใจรักในงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความสามารถทางด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ มีความรู้ ความสามารถ มีการเรียนรู้ ฝึกฝนอยู่เสมอเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงาน ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อพัฒนาตนเอง”

การแข่งขันในเชิงธุรกิจของสถานประกอบการต่าง ๆ ในปัจจุบันมีความรุนแรงมาก เป็นผลให้ องค์การต่าง ๆ มีความต้องการกำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กร ให้มีประสิทธิภาพ การจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทำหน้าที่ผลิตนักศึกษาทางด้านวิชาชีพ ในระดับถึงฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี เพื่อให้ให้นักศึกษาจบออกไป เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะในการประกอบอาชีพ และมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เป็นกำลังคนทางด้านอาชีพในฐานะ ผู้ผลิต ผู้ให้บริการ ผู้ใช้และ พัฒนาเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ

ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเริ่มจาก กลุ่มอาชีพ หรือองค์การทางวิชาชีพที่อยู่ในสถานประกอบการต่าง ๆ มาร่วมกันกำหนดมาตรฐานอาชีพ ซึ่งหมายถึงสมรรถภาพของงานหลักและงานย่อยของแต่ละอาชีพซึ่งประกอบไปด้วย เกณฑ์การปฏิบัติงาน

ขอบเขตของงาน ความรู้ที่ต้องใช้และผล่งานที่เป็นรูปธรรม เพื่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะได้นำมาพัฒนาหลักสูตร เพื่อผลิตนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2547)

ข้อเสนอดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความต้องการของสถานประกอบการส่วนหนึ่ง ซึ่งสถาบันการศึกษาจะต้องมุ่งเตรียมคน เพื่อตลาดแรงงานในภาคเอกชนไปพร้อม ๆ กับการแสวงหา ทางใหม่ที่จะสร้างคนเพื่อให้สร้างงานด้วยตนเองได้ และยังคงคำนึงถึงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรที่เรียนมา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานในตลาดแรงงาน โดยที่สถานศึกษาก็ต้องพยายามปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถ ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในตลาดแรงงานของสถานประกอบการได้ ดังนั้น เพื่อให้การผลิตนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจ เพื่อหาแนวทางที่จะให้ สถานศึกษาผลิตนักศึกษาให้มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และ ผลงานวิจัยเกี่ยวกับ เรื่อง คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนครนั้น มีความสำคัญในการนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับเหตุการณ์และภาวะเศรษฐกิจ ในปัจจุบัน จึงเป็นที่น่าสนใจ อย่างมากสำหรับผู้วิจัยที่จะทำการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตกำลังคน ด้านอาชีวศึกษาให้สนองตอบตามความต้องการของสถานประกอบการได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรม อมตะนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการ จำแนกตามตำแหน่ง
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการ จำแนกตามประเภทธุรกิจ
4. เพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาหลักสูตรการผลิต แรงงานฝีมือในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสถานประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร

คำถามการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร อยู่ในระดับใด
2. คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการ จำแนกตามตำแหน่ง แตกต่างกันหรือไม่
3. คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการ จำแนกตามประเภทธุรกิจ แตกต่างกันหรือไม่
4. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร มีอะไรบ้าง

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการ จำแนกตามตำแหน่ง แตกต่างกัน
2. คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการ จำแนกตามประเภทธุรกิจ แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารนำไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากร ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนนักศึกษา เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของสถานประกอบการ และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาที่ต้องการปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และพัฒนาถึงระดับปริญญาตรีเพื่อตอบสนองต่อภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าฝึกทักษะในสถานประกอบการ โดยยึดหลักการศึกษาร่วมสร้างชาติ สร้างคนและสร้างงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน 3) ด้านการมีวินัยในตนเอง 4) ด้านการควบคุมอารมณ์ 5) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยอยู่ในขอบเขตของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถานประกอบการที่ต้องการนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ จำแนกเป็น 3 สาขาหลัก คือ 1) การบัญชี 2) คอมพิวเตอร์ธุรกิจ 3) การตลาด โดยผู้วิจัยเลือกผู้บริหารสถานประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จำนวน 260 คน

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบุคคล หัวหน้าแผนก ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ได้แก่ ธุรกิจอุตสาหกรรม 200 แห่ง ธุรกิจซื้อขายสินค้า 100 แห่ง ธุรกิจบริการ 85 แห่ง โดยมีหัวหน้าฝ่ายบุคคล แห่งละ 1 คน หัวหน้าแผนก แห่งละ 1 คน รวม 770 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบุคคล หัวหน้าแผนก ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 260 คน คือ หัวหน้าฝ่ายบุคคล จำนวน 130 คน หัวหน้าแผนก จำนวน 130 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ตำแหน่ง

3.1.1.1 หัวหน้าฝ่ายบุคคล

3.1.1.2 หัวหน้าแผนก

3.1.2 ประเภทธุรกิจ

3.1.2.1 ธุรกิจอุตสาหกรรม

3.1.2.2 ธุรกิจซื้อขายสินค้า

3.1.2.3 ธุรกิจบริการ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ในด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการมีวินัยในตนเอง ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

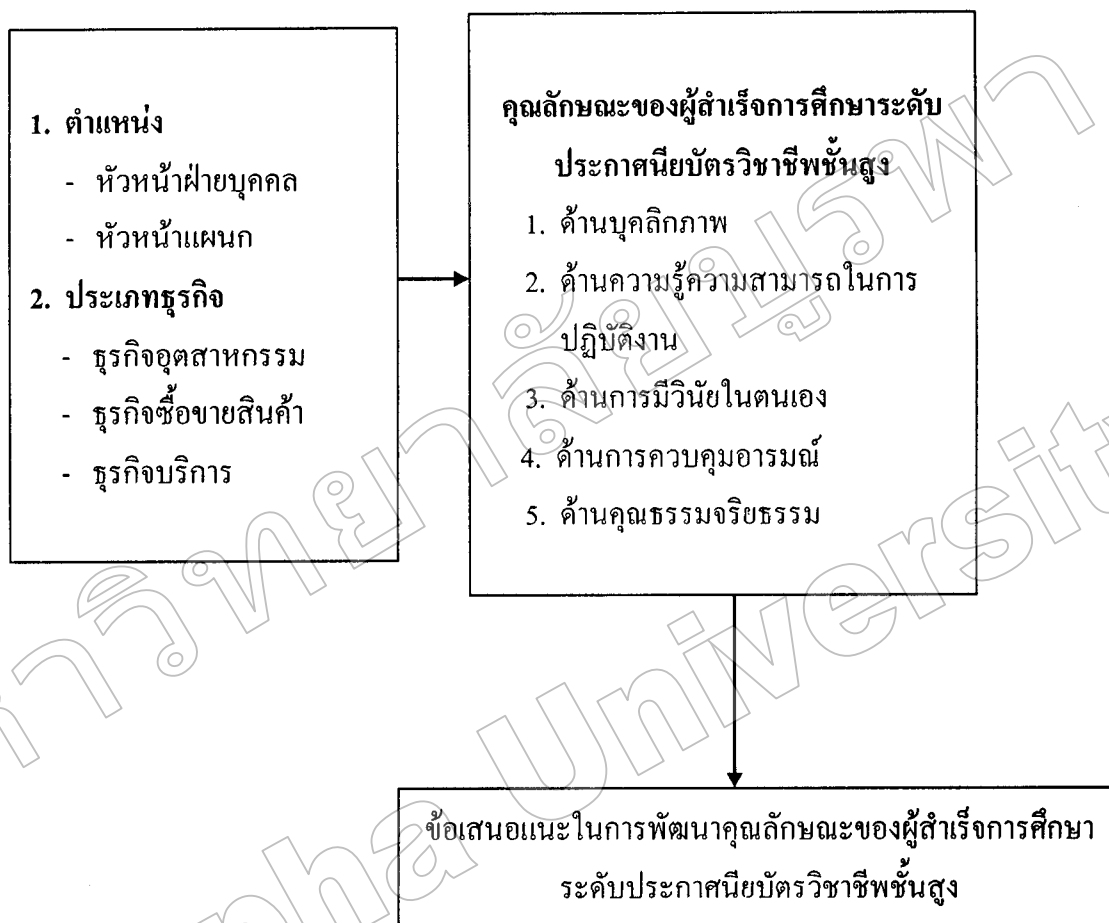
ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ยึดคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามจุดหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 2) และคู่มือผู้สมัครงาน “วันนัดพบแรงงานชลบุรี 2549” จัดโดย สำนักงานจัดหางาน จังหวัดชลบุรี ร่วมกับบริษัท อมตะคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) (สำนักงานจัดหางานจังหวัดชลบุรี, 2549, หน้า 10)

จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยได้สรุปนำเป็นกรอบแนวความคิด ประกอบด้วย

- 1) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
 - 2) คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
 - 3) คุณลักษณะด้านการมีวินัยในตนเอง
 - 4) คุณลักษณะด้านการควบคุมอารมณ์
 - 5) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
- โดยผู้วิจัยกำหนดตำแหน่ง และประเภทธุรกิจเป็นตัวแปรอิสระดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ที่ผู้สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1.1 บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัว กิริยามารยาท การแต่งกาย วาจา สุภาพมนุษยสัมพันธ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น มีสุขภาพที่ดี ความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง

1.2 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน หมายถึง คุณลักษณะในการทำงาน การนำความรู้ ความสามารถ ความชำนาญหรือทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ในวิชาชีพที่ได้ศึกษามาแต่ละสาขาวิชา หรืองานที่ทำได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งด้านวิชาการ การคำนวณ การใช้คอมพิวเตอร์ รับรู้โอกาสทางธุรกิจ คิดค้นประดิษฐ์วิทยาการเทคโนโลยีใหม่ๆ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.3 การมีวินัยในตนเอง หมายถึง คุณลักษณะทางด้านความรับผิดชอบ ละเอียดรอบคอบ มีระเบียบวินัย กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ความตั้งใจ ความขยัน อดทน การตรงต่อเวลา การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

1.4 การควบคุมอารมณ์ หมายถึง คุณลักษณะทางด้านควบคุมอารมณ์ รับแรงกดดัน ได้ทุกสภาวะ

1.5 คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะทางด้านความซื่อสัตย์ การรักษาความลับของหน่วยงาน เสียสละเพื่อส่วนรวม การรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

2. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หมายถึง การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตร 2 ปี ที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. หรือเทียบเท่า เข้าเรียน

3. ผู้สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ จากสถานศึกษาที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา คณะกรรมการการศึกษาเอกชน

4. ตำแหน่ง หมายถึง ระดับการบริหารงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการทำงาน ของพนักงานในสถานประกอบการทุกประเภท

4.1 หัวหน้าฝ่ายบุคคล หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหารของสถานประกอบการ และมีอำนาจในการสรรหา คัดเลือก และบรรจุแต่งตั้งบุคลากรในสถานประกอบการ

4.2 หัวหน้าแผนก หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหารสถานประกอบการ และมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการทำงานอย่างใกล้ชิดกับบุคลากรในแผนก

5. ประเภทธุรกิจ หมายถึง ธุรกิจที่มีนักลงทุนหรือผู้ประกอบการดำเนินการทางการผลิต การซื้อขาย และให้บริการ ซึ่งในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

5.1 ธุรกิจอุตสาหกรรม หมายถึง สถานประกอบการที่ดำเนินธุรกิจในด้านอุตสาหกรรม ทุกประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมกระดาษ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมไม้แปรรูป อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเคมีและพลาสติก อุตสาหกรรมโลหะและอโลหะ อุตสาหกรรมการผลิต

5.2 ธุรกิจซื้อขายสินค้า หมายถึง สถานประกอบการที่ดำเนินธุรกิจการค้า และในการซื้อขาย - ขายสินค้าสำเร็จรูป ได้แก่ บริษัท ห้างร้าน

5.3 ธุรกิจบริการ หมายถึง สถานประกอบการที่ดำเนินธุรกิจด้านการให้บริการ ได้แก่ สถานที่บริการด้านสถานที่ การจัดเลี้ยง ที่พักอาศัย การสัมมนาและการประชุม

6. สถานประกอบการ หมายถึง โรงงานอุตสาหกรรม หรือบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการจากอุตสาหกรรมจังหวัด

7. เขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร หมายถึง นิคมอุตสาหกรรมที่เป็นที่หนึ่งของบริษัท ตั้งอยู่บนทำเลที่ดี ห่างจากกรุงเทพมหานคร เป็นระยะทาง 57 กิโลเมตร ระหว่างทางพิเศษ ยกระดับบางนา-ตราด และมอเตอร์เวย์กรุงเทพ-ชลบุรี สถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมนี้ สามารถเข้าถึงกรุงเทพมหานคร และบริเวณชายฝั่งตะวันออกได้โดยง่าย และได้ประโยชน์จากการที่อยู่ใจกลางย่านอุตสาหกรรมชายฝั่งด้านตะวันออก และโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุน